

SPRÁVA

o mimoriadnom zhoršení vôd na Slovensku v roku 2024

Slovenská inšpekcia životného prostredia, útvar inšpekcie ochrany vôd (ďalej len „*inšpekcia*“) je odborný kontrolný orgán, prostredníctvom ktorého Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vykonáva hlavný štátny vodoochranný dozor vo veciach ochrany vôd a hospodárenia s vodami podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „*vodný zákon*“).

V rámci hlavného štátneho vodoochranného dozoru inšpekcia okrem iného preberá aj hlásenie o mimoriadnych zhoršeniach kvality vôd alebo mimoriadnych ohrozeniach kvality vôd (ďalej len „*MZV*“). Podľa ustanovenia § 41 ods. 1 vodného zákona MZV je náhle, nepredvídané a závažné zhoršenie alebo závažné ohrozenie kvality vôd spôsobené vypúšťaním odpadových vôd alebo osobitných vôd bez povolenia alebo spôsobené neovládateľným únikom znečisťujúcich látok, ktoré sa prejavujú najmä zafarbením alebo zápachom vody, tukovým povlakom, vytváraním peny na hladine, výskytom uhynutých rýb alebo výskytom znečisťujúcich látok v prostredí súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou.

Znečisťujúcou látkou je podľa ustanovenia § 2 písm. aa) vodného zákona akákoľvek látka, ktorá je schopná spôsobiť znečistenie; znečisťujúce látky sú najmä látky uvedené v ZOZNAME I prílohy č. 1 vodného zákona.

Každý, kto zistí príznaky MZV, je povinný, bez zbytočného odkladu ohlásiť túto skutočnosť inšpekcii. Inšpekcia prostredníctvom miestne príslušných odborov inšpekcie ochrany vôd Inšpektorátov životného prostredia (ďalej len „*OIOV*“) riadi práce pri riešení MZV a je oprávnená v rámci jeho riešenia ustanoviť pracovnú skupinu zo zástupcov orgánov štátnej vodnej správy, pôvodcu MZV, ak je pôvodca známy, správcu vodného toku, užívateľa rybárskeho revíru, poverenej osoby, záchranných zložiek integrovaného záchranného systému, obcí alebo iných právnických osôb a fyzických osôb.

V rámci pracovnej skupiny je inšpekcia oprávnená uložiť pôvodcovi príkazy na vykonanie bezprostredných opatrení na zneškodnenie MZV a odstránenie jeho škodlivých následkov.

V roku 2024 na základe prijatých hlásení OIOV zaevidovali **160** oznámení o možných príznakoch MZV (čo je v porovnaní s rokom 2023 pokles o 54 oznámení), pričom v **63** prípadoch sa riešením **nezistilo naplnenie znakov MZV** podľa ustanovenia § 41 ods. 1 vodného zákona, a preto boli vyradené z evidencie. Z **97** udalostí, ktoré **naplnili znaky MZV** sa v **47** prípadoch MZV prejavilo na povrchových vodách a v **50** prípadoch boli znečistené alebo ohrozené podzemné vody.

Prehľad o počte nahlásených udalostí za rok 2024, evidovaných inšpekciou v členení podľa jednotlivých OIOV, je uvedený v tabuľke č. 1.

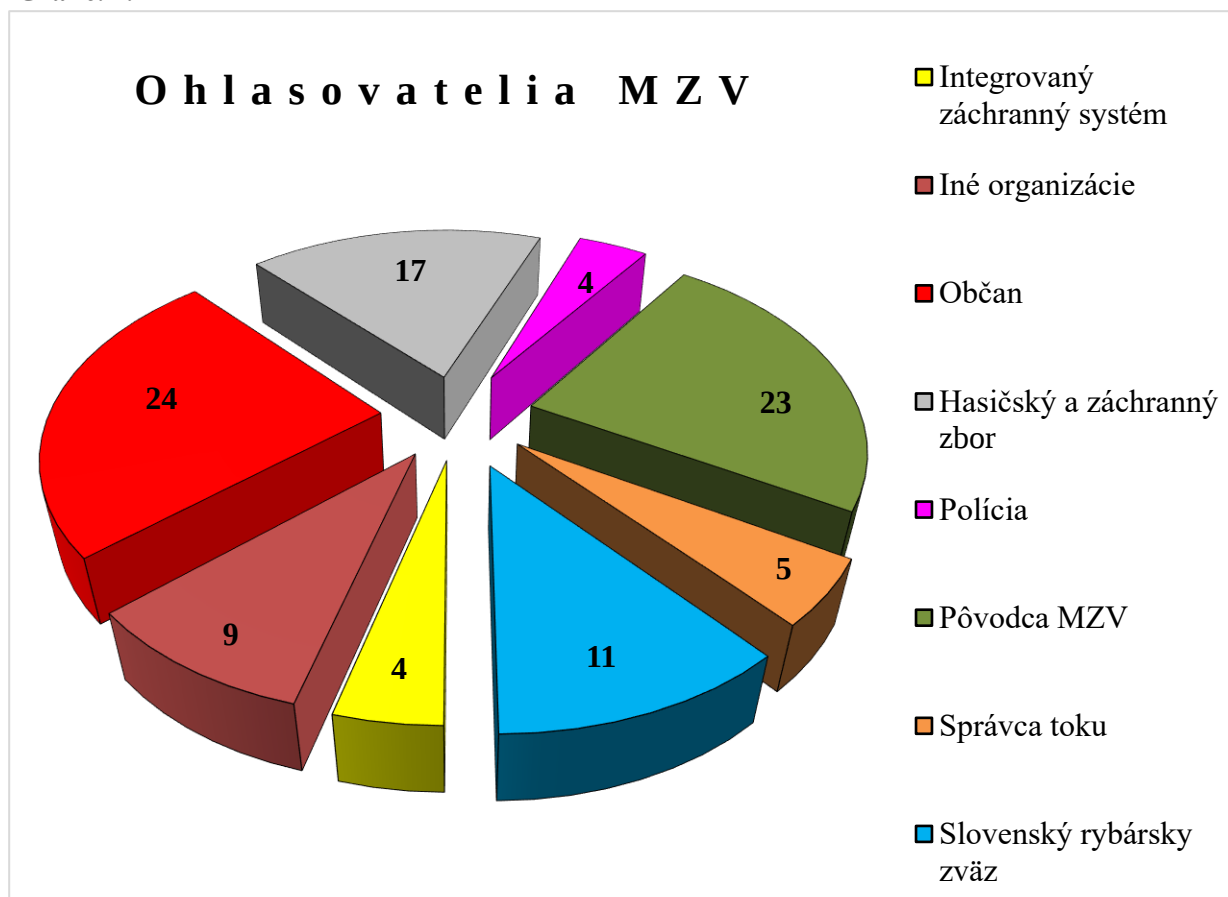
Tabuľka č. 1

OIOV	Počet MZV			Mimoriadne zhoršenie vôd (MZV)					
				Povrchové vody			Podzemné vody		
	Ohlásené	Nenaplnili znaky	Naplnili znaky	Celkový počet	Vodárenské toky	Hraničné toky	Celkový počet	Znečistené	Ohrozené
BA	18	9	9	4	0	0	5	0	5
SP NR	13	1	12	5	0	1	7	0	7
ZA	30	3	27	14	1	1	13	0	13
BB	31	13	18	9	0	0	9	0	9
KE	42	26	16	4	0	0	12	0	12
SP SNV	26	11	15	11	2	0	4	0	4
Spolu	160	63	97	47	3	2	50	0	50

BA - OIOV Bratislava , SP NR - OIOV Stále pracovisko Nitra, BB - OIOV Banská Bystrica, ZA - OIOV Žilina, KE - OIOV Košice, SP SNV - OIOV Stále pracovisko Spišská Nová Ves.

Z celkového počtu MZV, ktoré naplnili znaky MZV (97) možno konštatovať, že MZV zistili a nahlásili predovšetkým občania SR a to v 24 prípadoch (24,7 %), pričom veľký podiel na ohlasovaní MZV mali v roku 2024 aj samotní pôvodcovia MZV, t. j. 23 prípadov (23,7 %). Celkový prehľad o tom, **kto ohlásil** MZV je uvedený v grafe č. 1.

Graf č. 1.

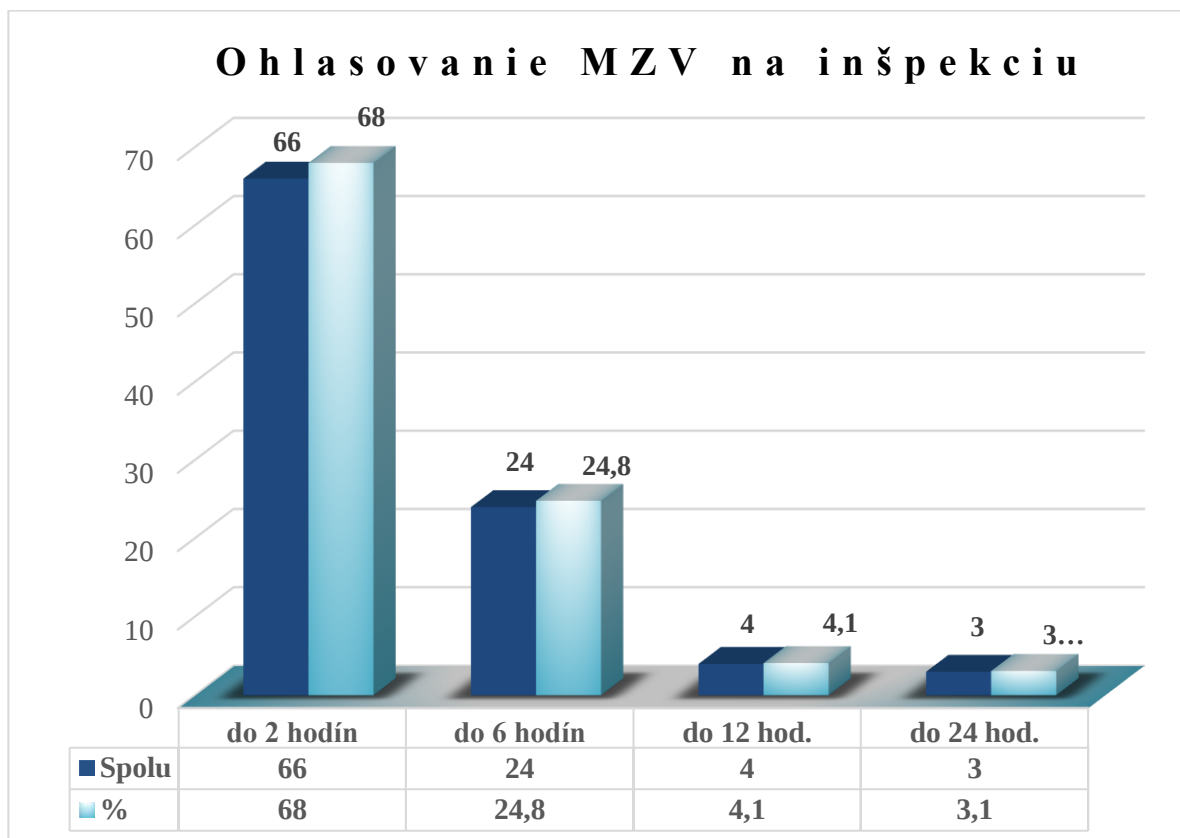
V roku 2024 z celkového počtu ohlásených MZV (160), u tých, ktoré naplnili znaky MZV (97), boli v **80 prípadoch** (82,5 %) zistení pôvodcovia MZV. Úspešnosť zistených pôvodcov MZV úzko súvisí so včasným ohlasovaním MZV, bezodkladným riešením MZV zo strany OIOV vďaka výkonu ich nepretržitej služobnej pohotovosti, ako aj vzájomnej spolupráce s inými orgánmi štátnej správy. Jednou z hlavných príčin nezistenia pôvodcu MZV je najmä oneskorené ohlásenie MZV, t. j. po viac ako 6 hodinách od jeho vzniku. V roku 2024 bolo len **7 prípadov** MZV (24,8 %) ohlásených po viac ako 6 hodinách od vzniku MZV, čo je výrazné zlepšenie oproti predchádzajúcemu roku. K uvedenému zlepšeniu prispieva aj fungujúca vzájomná spolupráca s jednotlivými orgánmi štátnej správy.

Prehľad časových relácií hlásenia vzniknutých resp. zistených MZV na inšpekciu v členení podľa jednotlivých OIOV, je uvedený v tabuľke č. 2 a grafe č. 2.

Tabuľka č. 2

Časové relácie ohlasovania MZV na SIŽP					
	do 2 hodín	do 6 hodín	do 12 hod.	do 24 hod.	po 24 hod.
BA	9	0	0	0	0
SP NR	9	1	0	2	0
ZA	24	3	0	0	0
BB	13	4	1	0	0
KE	4	11	0	1	0
SP SNV	7	5	3	0	0
Spolu	66	24	4	3	0
%	68,0	24,8	4,1	3,1	0

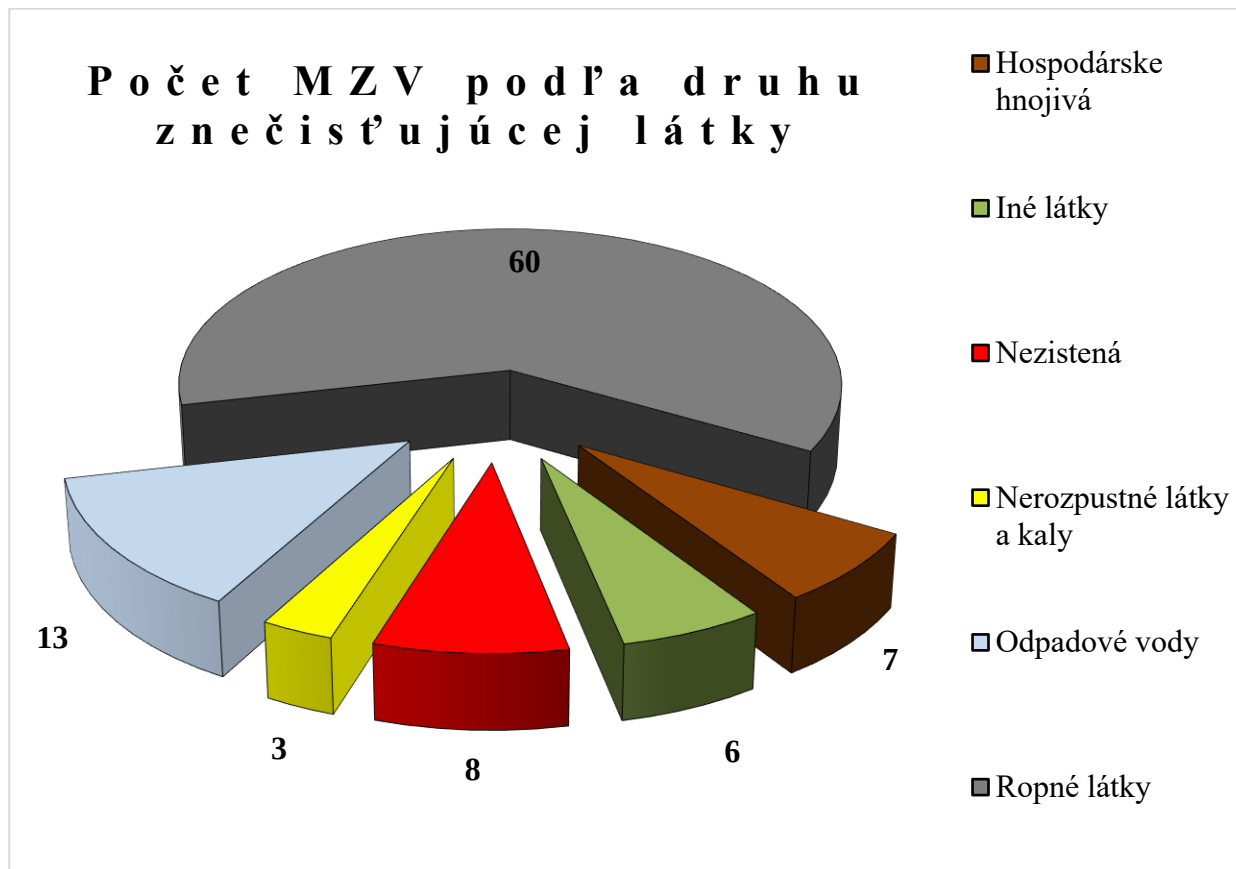
Graf č. 2

Príčinou vzniku MZV v roku 2024 bol predovšetkým únik znečisťujúcich látok do prostredia súvisiaceho s vodou, vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov. Najvýznamnejšia skupina znečisťujúcich látok, ktorá rovnako ako po minulé roky, aj v roku 2024 spôsobila MZV, boli **ropné látky** a to až v **60** prípadoch (61,9 %). Ďalším významným druhom znečistenia, ktorý sa podieľal na vzniku MZV, boli **odpadové vody a ich vypúšťanie** do povrchových vôd alebo podzemných vôd bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy, čo v sledovanom období predstavovalo **13** prípadov MZV (13,4 %).

Celkový prehľad o jednotlivých druhoch znečistenia, ktoré zapríčinili MZV v roku 2024 je uvedený v grafe č. 3.

Graf č. 3.

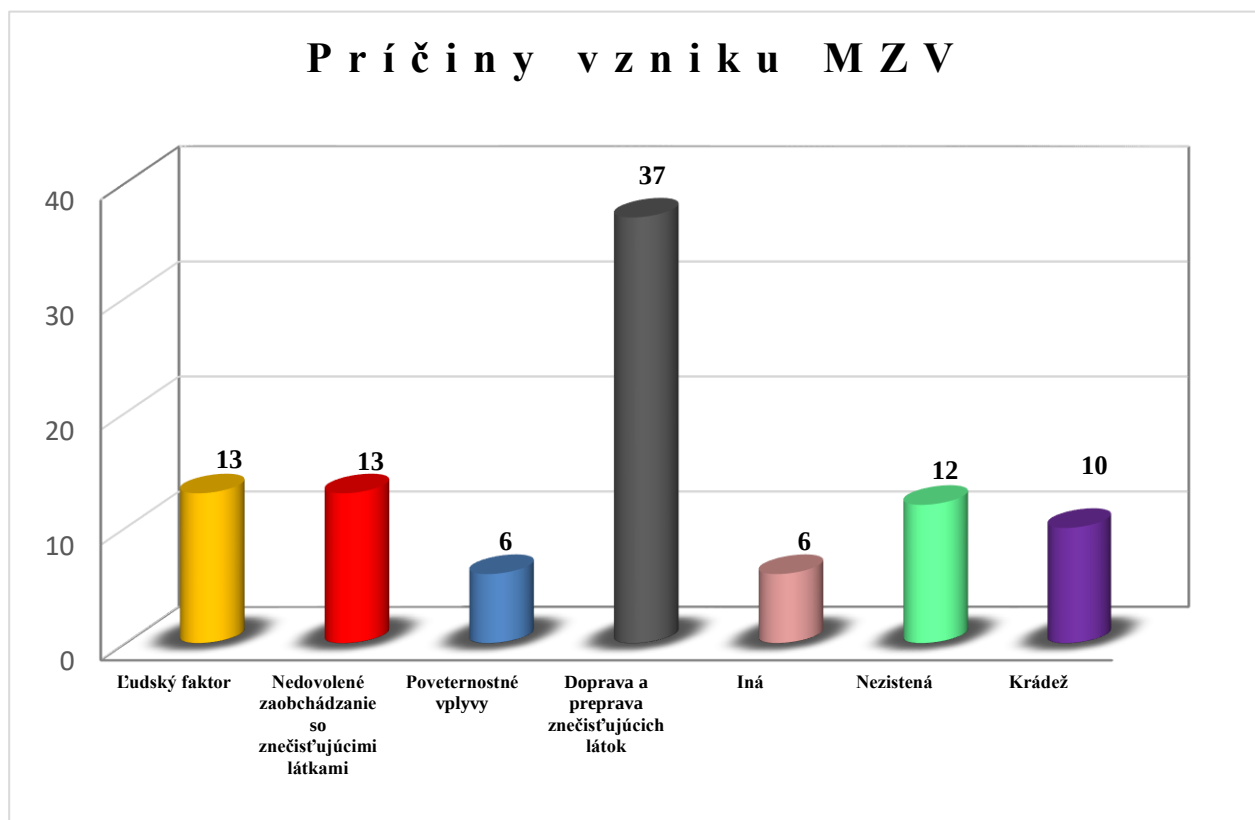

Z riešenia MZV v roku 2024 vyplynulo, že medzi najčastejšie príčiny vzniku MZV možno zaradiť **dopravu a prepravu znečisťujúcich látok**, a to v **37** prípadoch (38,1 %) a súčasne **nedovolené zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami**, ktoré predstavovalo **13** prípadov (13,4 %), pričom išlo najmä o nedostatočnú údržbu a zlý technický stav zariadení na skladovanie znečisťujúcich látok, či nevhodné technické riešenie. Obdobne, t. j. **13** prípadov MZV (13,4 %) bolo zapríčinených **zlyhaním ľudského faktora**, predovšetkým išlo najmä o nezodpovednosť a nedodržanie technických postupov pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami. Stúpajúci trend oproti roku 2023 mali v hodnotenom období MZV zapríčinené krádežami transformátorov (**10** prípadov). Ďalšie prípady MZV, ktoré boli menej významné z hľadiska počtu MZV, boli zapríčinené poveternostnými vplyvmi (**6** prípadov), resp. vznikli v dôsledku inej príčiny (**6** prípadov). V **12** prípadoch MZV (12,4 %) sa **nedala zistiť príčina vzniku MZV**, a to aj v dôsledku oneskoreného hlásenia MZV. V roku 2024 boli evidované aj **2** prípady MZV, ktoré vznikli na hraničných vodných útvaroch, z toho jedno MZV bolo na vodnom toku Dunaj, v k. ú Štúrovo, t. j. hraničný vodný útvar Slovenskej republiky / Maďarskej republiky a jedno MZV vzniklo na vodnom toku Lysky, v k. ú. Lysá pod Makytou, t. j. hraničný vodný útvar Slovenskej

republiky / Českej republiky. V oboch prípadoch došlo k znečisteniu povrchových vodných tokov ropnými látkami.

Príčiny vzniku MZV za rok 2024 sú uvedené v grafe č. 4.

Graf č. 4

V rámci riešenia MZV bolo ďalej zistené, že z celkového počtu **97** MZV, spôsobila **37** prípadov MZV doprava (dopravná nehoda, resp. dopravná udalosť), pričom z toho automobilová doprava a preprava spôsobila MZV v **32** prípadoch, železničná preprava v **3** prípadoch, v **1** prípade išlo o MZV v dôsledku leteckej nehody (pôvodca MZV z ČR) a v **1** prípade v dôsledku lodnej dopravy (potápajúce sa plavidlo). V automobilovej doprave a preprave (32 MZV) v **19** prípadoch MZV spôsobili slovenskí dopravcovia a prepravcovia a v **13** prípadoch MZV spôsobili zahraniční dopravcovia a prepravcovia. V týchto prípadoch väčšinou práce na odstránení znečistenia z telesa cesty a príľahlého kontaminovaného terénu vykonal správca komunikácie prostredníctvom externej spoločnosti, ktorá si vynaložené náklady neskôr uplatnila cez „zelenú kartu“ pôvodcu MZV. V súvislosti s dopravnými nehodami dochádzalo hlavne k úniku pohonných látok a prevádzkových kvapalín - ropných látok (motorová nafta, motorový olej a pod.), ktoré sú podľa vodného zákona znečisťujúce látky. K úniku znečisťujúcich látok dochádzalo na pozemnú komunikáciu, t. j. cestné teleso a následne na príľahlý nespevnený terén, ktoré sú jeho súčasťou (napr. priekopy, rigoly, násypy, zárezy do svahov a pod.). V prípade úniku znečisťujúcich látok na rastlý terén dochádzalo k jeho znečisteniu a následne ku kontaminácii prostredia súvisiaceho s vodou a od vôd priamo závislých ekosystémov.

V roku 2024 došlo v **1** prípade riešeného MZV k obmedzeniu odberu vôd, nakoľko v dôsledku dopravnej nehody motorového vozidla došlo k úniku prevádzkových kvapalín (ropné látky) z poškodenej nádrže havarovaného vozidla do vodného toku Súľovský potok, pričom bolo zistené, že Súľovský potok sa nachádza v ochrannom pásme 1. stupňa a slúži ako vodný zdroj pre Východoslovenskú vodárenskú spoločnosť, a.s., Závod Rožňava.

V kontrolovanom období z celkového počtu riešených MZV, ktoré naplnili znaky MZV (97) bol iba v 8 prípadoch MZV zistený **úhyn rýb**, resp. **iných vodných živočíchov** (raky), čo predstavovalo 8,2 % .

Priamo na vodnom toku Dunaj boli v roku 2024 zaevidované len **2 MZV**, čo je oproti minulým rokom pozitívne zlepšenie, najmä vo vzťahu k ochrane a zlepšovaniu kvality vody tohto významného medzinárodného vodného toku, ktorý spolu s tokom Malého Dunaja tvorí hlavnú dotáciu vôd pre Chránenú vodohospodársku oblasť Žitný ostrov a ovplyvňuje podzemné vody Žitného ostrova ako najdôležitejšieho zdroja pitnej vody na Slovensku. Závažnosť jedného MZV však spočívala v skutočnosti, že išlo o hraničný úsek vodného toku Dunaj s Maďarskou republikou, pričom došlo k znečisteniu spôsobenému únikom ropných látok, ktoré bolo pozorované v dĺžke cca 4 km od mosta Márie Valérie v Štúrove nižšie po prúde predmetného vodného toku. Druhé MZV, nahlásené na vodnom toku Dunaj, sa prejavilo taktiež únikom znečisťujúcich látok ropného charakteru, avšak iba v malom množstve, kedy z potopeného plavidla unikali znečisťujúce látky do bazéna lodenice spoločnosti Slovenská plavba a prístavy a. s., v k. ú. Bratislava - Vlčie Hrdlo, pričom priamo k znečisteniu vodného toku Dunaj ropnými látkami nedošlo. V tomto prípade bolo MZV riešené aj za účasti Dopravného úradu, divízie vnútrozemskej plavby, Odboru štátneho odborného dozoru Bratislava v zmysle zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako plavebná nehoda.

Inšpekcia v rámci plnenia úlohy Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 62 ods. 8 vodného zákona zabezpečuje aj prevádzkovanie Medzinárodného varovného strediska Slovenskej republiky v súlade s Dohovorom o spolupráci pri ochrane a trvalom využívaní Dunaja (Medzinárodná komisia na ochranu rieky Dunaj - ICPDR so sídlom vo Viedni, základné medzinárodné varovné stredisko PIAC 04 SLOVAKIA). V roku 2024 bola 1 krát aktivovaná činnosť Komunikačnej jednotky Základného medzinárodného varovného strediska (PIAC 04) Slovensko na ústredí - ÚIOV v rámci Medzinárodného systému včasného varovania v povodí rieky Dunaj, a to v súvislosti s informovaním Základného medzinárodného varovného strediska (PIAC 05) Maďarská republika o pozorovanom znečistení vodného toku Dunaj ropnými látkami v hraničnom úseku s Maďarskou republikou. Na základe prevádzkovania Medzinárodného systému včasného varovania v povodí rieky Dunaj sa inšpekcia v roku 2024 zúčastnila aj dvoch testovaní v rámci Danube Accident Emergency Warning System (ďalej len „AEWS“). Prvé testovanie AEWS 2.0 sa uskutočnilo dňa 17.04.2023 vo večerných hodinách pracovného dňa. Toto testovanie nebolo vopred oznámené a jeho cieľom bolo preverenie funkčnosti systému AEWS, rýchlosti reakcie jednotlivých medzinárodných varovných stredísk v celom povodí Dunaja, ako aj základné používanie uvedeného systému. Druhé spoločné testovanie AEWS 2.0, ktoré bolo zamerané na preverenie funkčnosti Medzinárodného systému včasného varovania v povodí Dunaja a spoluprácu základných medzinárodných varovných stredísk v celom povodí Dunaja (PIACs) pri prípadnom vzniku „havárie“ na vodnom toku medzinárodného významu, sa uskutočnilo dňa 01.10.2024 v Budapešti a súčasne online prostredníctvom videokonferencie. Obidve testovania boli koordinované sekretariátom Medzinárodnej komisie na ochranu rieky Dunaj (ICPDR) so sídlom vo Viedni.

V rámci riešenia MZV inšpekcia podľa ustanovenia § 41 ods. 10 vodného zákona je oprávnená vyžadovať spoluprácu orgánov štátnej správy, pôvodcu ak je známy, správcu vodného toku, záchranných zložiek integrovaného záchranného systému, ako aj iných právnických osôb a fyzických osôb. V rámci tejto spolupráce môže inšpekcia ustanoviť z týchto zástupcov aj pracovnú skupinu. V roku 2024 z celkového počtu 97 evidovaných MZV inšpekcia požiadala o spoluprácu pri riešení MZV, resp. ustanovila pracovnú skupinu v 72 prípadoch.

Spolupráca orgánov a organizácií zúčastňujúcich sa riešenia MZV v roku 2024 bola na požadovanej úrovni vzhľadom na dodržiavanie dohodnutých a zaužívaných postupov v rámci riešenia MZV, ako aj vzhľadom k dlhodobej vzájomnej spolupráci. Taktiež spolupracujúce subjekty rešpektovali požiadavky inšpekcie a nevyskytli sa žiadne vážnejšie problémy. Spolupráca so zástupcami Hasičského a záchranného zboru (ďalej len „HaZZ“) a Policajným zborom Slovenskej republiky (ďalej len „PZ“) sa využíva najmä pri MZV vzniknutých v súvislosti s dopravnými nehodami a úmyselným poškodením zariadení, pri ktorom dochádza k úniku znečisťujúcich látok. Osobitne treba vyzdvihnúť spoluprácu s HaZZ, ktorého príslušníci spolupracujú s inšpekciou pri riešení takmer každého MZV spojeného s únikom znečisťujúcich látok a pri odstraňovaní škodlivých následkov MZV poskytujú významnú technickú pomoc. Uvedené skutočnosti dobrej a fungujúcej vzájomnej spolupráce s jednotlivými zložkami integrovaného záchranného systému (IZS) podporuje aj ten fakt, že novelou zákona č. 127/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v marci 2023 sa Slovenská inšpekcia životného prostredia stala menovite ostatnou záchrannou zložkou IZS. V neposlednom rade sa zlepšila aj spolupráca s občanmi SR a to najmä pri priamom nahlasovaní MZV inšpekcii, pričom ochotnejšie poskytujú požadované informácie, čo je taktiež dôsledkom dlhodobej informačnej činnosti inšpekcie.

V roku 2024 bola spolupráca na relatívne dobrej úrovni aj so správcom vodných tokov - Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., Bratislava a jeho odštepňými závodmi (ďalej len „SVP, š.p.“), ktorého pracovníci sa zúčastňovali riešenia MZV predovšetkým vzniknutých na vodných tokoch. V rámci ustanovených pracovných skupín sa SVP, š.p., prostredníctvom svojich pracovníkov a laboratórií zúčastňoval pri riešení MZV a pre potreby inšpekcie zabezpečoval aj akreditované odbery a analýzy vzoriek odobratých vôd, avšak nie vždy vedel zabezpečiť okamžitý výjazd svojich pracovníkov a následný odber vzoriek vôd, a to nielen počas sviatkov a dní pracovného pokoja, ale ani počas pracovných dní, vzhľadom na skutočnosť, že pracovníci SVP š.p., nemali zabezpečenú nepretržitú služobnú pohotovosť.

V prípade, že MZV bolo ohlásené na vodnom toku a v jeho dôsledku došlo aj k úhynu rýb (ryby sú všetky vodné stavovce dýchajúce žiabrami - kruhoústnice, drsnokožce, lúčoplutvovce, vodné mäkkýše, kôrovce a iné planktonické či bentické bezstavovce žijúce vo vodách), inšpekcia spolupracovala s miestne príslušnou Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou, ktorá zabezpečovala odber a prepravu odobratého materiálu do laboratória na analýzy.

V hodnotenom období v rámci riešenia MZV, v prípade že nebol zistený pôvodca MZV, neboli tentokrát v ani jednom prípade práce na bezprostredné zneškodnenie a odstránenie škodlivých následkov MZV hrazené z finančných prostriedkov Environmentálneho fondu.

Pri riešení MZV v prípade, že bol zistený pôvodca MZV, inšpekcia vydávala príkazy pôvodcom MZV ústne a následne tieto príkazy boli zaznamenané v dokumentoch z riešenia MZV. Tieto príkazy boli následne kontrolované v rámci zasadnutí pracovných skupín. Oproti predchádzajúcim obdobiam, v roku 2024 inšpekcia v správnom konaní neuložila žiadnemu pôvodcovi MZV opatrenia na odstránenie škodlivých následkov MZV rozhodnutím, nakoľko všetky termínované opatrenia, ktoré boli uložené v rámci riešenia MZV, boli splnené.

Pri riešení MZV inšpekcia zisťuje pôvodcu MZV a to preukázaním príčinnej súvislosti s prevádzkovaním zariadenia v čase, keď došlo k MZV. Za spôsobené MZV v roku 2024 pôvodcom MZV bolo uložených v správnom konaní 6 pokút v celkovej výške 15 000 eur a v roku 2024 v správnom konaní bude 16 pôvodcom MZV uložená pokuta podľa vodného zákona.

V 27 prípadoch MZV, ktoré naplnili znaky MZV, inšpekcia nezistila príčinnú súvislosť pôvodcu MZV s prevádzkovaním zariadenia v čase, keď došlo k MZV, a preto pokuta za spôsobené MZV nebola uložená. Išlo o MZV, ktoré vznikli na základe nepredvídateľnej situácie, ako napr. vykoľajenie hnacieho dráhového vozidla v dôsledku prekážky v jazdnej dráhe, nezapríčená technická porucha (defekt, skrat elektronického zariadenia), krádežami transformátorov či v dôsledku poveternostných vplyvov.

V 25 prípadoch MZV pokuta pôvodcom MZV nebola uložená. Z uvedeného počtu (25) v 6 prípadoch bolo riešením MZV zistené, že sa jedná o fyzické osoby, a preto boli tieto MZV odstúpené na miestne príslušné Okresné úrady (5 prípadov), v 1 prípade bolo riešenie MZV odstúpené na Dopravný úrad. V 11 prípadoch je MZV v riešení, následne podľa preukázania príčinnej súvislosti pôvodcu MZV s prevádzkovaním zariadenia v čase, keď došlo k MZV, môže byť uložená pokuta. Vo zvyšných MZV sa jednalo o prípady, kedy bol pôvodca MZV zahraničného pôvodu.

Zo závažnejších MZV, ktoré zaevidovala inšpekcia v roku 2024 možno uviesť nasledovné MZV:

1. Znečistenie vodného toku Súľovský potok v dôsledku úniku prevádzkových kvapalín (motorový olej) pri dopravnej nehode havarovaného motorového vozidla na ceste II/533 Gemerská Poloma (Podsúľová) - Hnilec, k. ú. Gemerská Poloma, MZV 152-023-2024-SP SNV zo dňa 29.11.2024

Dňa 29.11.2024 o 09:49 hod. ohlásil pracovník Integrovaného záchranného systému (ďalej len „IZS“) na IŽP Košice, Stále pracovisko Spišská Nová Ves, OIOV (ďalej len „OIOV Košice, SP SNV“) únik prevádzkových kvapalín z havarovaného osobného motorového vozidla do vodného toku Súľovský potok, na ceste II/533 Gemerská Poloma (Podsúľová) - Hnilec.

Riešením MZV OIOV Košice, SP SNV bolo zistené, že vodič osobného motorového vozidla zn. Volkswagen Passat nezvládol riadenie a zišiel mimo vozovku, až do koryta vodného toku Súľovský potok. Pri náraze došlo k poškodeniu prednej časti osobného motorového vozidla a následne k úniku znečisťujúcich látok (motorového oleja) v objeme cca 5 litrov.

Na mieste ohláseného MZV zasahovali v súčinnosti s OIOV Košice, SP SNV príslušníci Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru Rožňava (ďalej len „OR HaZZ Rožňava“), ktorí vykonali bezprostredné opatrenia na zmiernenie škodlivých následkov, na znečistené miesta aplikovali sorpčný materiál, vo vodnom toku osadili sorpčné hady a vytvorili nornú stenu s cieľom zabrániť šíreniu znečistenia a úniku prevádzkových kvapalín do nižších častí povrchového vodného toku Súľovský potok, nakoľko v čase vzniku MZV pôvodca MZV nebol známy. Následne bolo havarované vozidlo vytiahnuté a uložené na asfaltový povrch vozovky. Na vozidle boli vykonané protipožiarne opatrenia a pod vozidlo boli uložené sorbčné koberce. Taktiež na mieste zasahovali príslušníci Dopravného inšpektorátu oddelenia Policajného zboru Rožňava (ďalej len „PZ Rožňava“), ktorí objasňovali dopravnú nehodu. OIOV Košice, SP SNV bola dňa 06.12.2024 doručená Správa OR HaZZ Rožňava o vykonanom zásahu č. 80-2000865254-2 zo dňa 03.12.2024.

Riešením MZV a ohliadkou širšieho okolia zasiahnutej lokality bolo OIOV Košice, SP SNV taktiež zistené, že vodný tok Súľovský potok sa nachádza v ochrannom pásme 1. stupňa a slúži ako vodný zdroj pre Východoslovenskú vodárenskú spoločnosť, a.s., Závod Rožňava (ďalej len „VVS, a.s., Závod Rožňava“). Ďalej bolo zistené, že vo vzdialenosti cca 2 000 m od miesta dopravnej nehody sa nachádza úpravňa pitnej vody VVS, a.s., Závod Rožňava. Z uvedeného

dôvodu príslušníci OR HaZZ Rožňava informovali o dopravnej nehode dispečing VVS, a.s., Závod Rožňava. Bezodkladne po oznámení pracovníci VVS, a.s., Závod Rožňava prerušili - pozastavili odber vody z vodného toku Súľovský potok do úpravne pitnej vody ako aj odber vody z úpravne vody do verejnej vodovodnej siete. Následne bolo zabezpečené zásobovanie obcí Gemerská Poloma, Betliar, Nadabula a časť mesta Rožňava z vodojemu Kalvária, z vodárenských zdrojov Slavec. Vzniknutá situácia bola bezodkladne nahlásená Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva v Rožňave. Pracovníci VVS, a.s., Závod Rožňava zabezpečili odber vzoriek vody z viacerých odberných miest, a to Podsúľová surová voda, Podsúľová akumulčná nádrž, vodojem Gemerská Poloma, vodojem Betliar, vodojem Nadabula a vodojem Kalvária. Z vykonaných laboratórnych rozborov odobratých vzoriek vôd bolo zistené prekročenie v ukazovateli TOC (celkový organický uhlík) - medzná hodnota. Z uvedeného dôvodu spoločnosť VVS, a.s., Závod Rožňava zabezpečovala v dňoch 29.11.2024 - 02.12.2024 čistenie stavidla, filtrov, akumulčnej nádrže na úpravni pitnej vody Podsúľová. Následne boli dňa 03.12.2024 odobraté z úpravne vody Podsúľová kontrolné vzorky s vyhovujúcimi hodnotami všetkých sledovaných ukazovateľov. Dňa 06.12.2024 bola obnovená dodávka pitnej vody z vodárenského zdroja Súľovský potok.

Na základe zistených skutočností a vzhľadom k tomu, že pôvodcom MZV bola fyzická osoba, OIOV SP SNV sankčný postih neuložil, avšak predmetnú vec postúpil na doriešenie Okresnému úradu Rožňava.

V tejto súvislosti inšpekcia zdôrazňuje potrebu vzájomnej súčinnosti a spolupráce jednotlivých orgánov štátnej správy s cieľom zabezpečiť ochranu životného prostredia ako aj zdravia obyvateľstva.

Obr. 1 Znečistenie vodného toku Súľovský potok ropnými látkami, osadenie sorpčných hadov

2. Znečistenie vodného toku Žiarsky kanál v dôsledku nedovoleného vypúšťania odpadových vôd s obsahom znečisťujúcich látok (nerozpustné látky) v lokalite Pod Kortinou, k. ú. Žiar nad Hronom, MZV 053-010-2024-BB zo dňa 02.05.2024

Dňa 02.05.2024 o cca 9:30 hod. nahlásil člen Miestnej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu Žiar nad Hronom (ďalej len „*MO SRZ*“) na IŽP Banská Bystrica, OIOV (ďalej len „*OIOV Banská Bystrica*“) znečistenie vodného toku Žiarsky kanál do biela, v lokalite Pod Kortinou, k. ú. Žiar nad Hronom.

OIOV Banská Bystrica následne požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru, Žiar nad Hronom (ďalej len „*OO PZ*“) o spoluprácu a v súlade s ustanovením § 41 ods. 10 vodného zákona ustanovil pracovnú skupinu zloženú zo zástupcov SVP, š.p., a OO PZ.

Príslušníci OO PZ spoločne s SVP, š.p., ešte pred príchodom OIOV Banská Bystrica na miesto vzniku MZV vykonali vizuálnu obhliadku vodného toku Žiarsky kanál, pričom zistili, že biele znečistenie vodného toku začína pri miestnom zimnom štadióne a že kanalizačná šachta na parkovisku pred zimným štadiónom bola taktiež bielo zafarbená.

Pracovná skupina za účasti OIOV Banská Bystrica následne vykonala vizuálnu obhliadku zimného štadióna za prítomnosti pracovníka spoločnosti TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom spol. s r. o., ktorou bolo zistené, že spoločnosť TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom spol. s r. o., ukončila pred pár dňami zimnú prevádzku štadióna (rozpustila ľad) a dňa 02.05.2024 vykonávala čistenie betónovej plochy vnútri zimného štadióna. Pracovník spoločnosti TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom spol. s r. o., uviedol, že pred zimnou sezónou sa na betónovú plochu aplikuje biela suspenzia, ktorá slúži na vytvorenie bielej plochy pod ľadom, následne sa na nej vytvára ľadová plocha. Aplikovanie bielej suspenzie na betónovú plochu na zimnom štadióne v roku 2023 vykonala spoločnosť HKM a.s. Zvolen. Spoločnosť HKM a.s. Zvolen uviedla že v roku 2023 na betónovú plochu aplikovala **bielu suspenziu True White PREMIUM Ice Paint**, ktorá je vyrábaná v Kanade. Na základe Karty bezpečnostných údajov bolo zistené, že True White PREMIUM Ice Paint obsahuje 7 - 13 % TiO_2 - minerál (nazývaný aj **titánová beloba**), ktorý je nerozpustný vo vode.

Riešením MZV bolo ďalej zistené, že na zimnom štadióne je vybudovaná sedimentačná nádrž, do ktorej pri roztápaní ľadovej plochy steká odpadová voda s obsahom farbiva a kde dochádza k sedimentácii aplikovaných farieb a suspenzií, pričom takto „odsedimentovaná“ voda sa následne vyčerpáva do verejnej kanalizácie. OIOV Banská Bystrica zistil, že dňa 02.05.2024 na betónovej ploche vo vnútri zimného štadióna sa ľad už nenachádzal, odpadové vody z čistenia betónovej plochy vo vnútri štadióna však neboli vypúšťané do sedimentačnej nádrže.

Následne riešením MZV bolo zistené, že zamestnanci spoločnosti TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom spol. s r. o., dňa 02.05.2024 vykonávali čistenie betónovej plochy vo vnútri zimného štadióna zametacím strojom, t. j. odpadová voda z čistenia betónovej plochy (obsahujúca bielu suspenziu True White PREMIUM Ice Paint) bola z betónovej plochy odčerpávaná týmto strojom, pričom po ukončení prác následne odpadovú vodu (obsahujúcu bielu suspenziu True White PREMIUM Ice Paint) vypustili do šachty na parkovisku zimného štadióna, nakoľko predpokladali, že sa jedná o šachtu verejnej kanalizácie.

Riešením MZV bolo ďalej zistené, že šachta, do ktorej pracovníci spoločnosti TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom spol. s r. o., vypustili odpadovú vodu, bola zaústená do vodného toku Žiarsky kanál, ktorý je po 350 m zaústený do vodného toku Hron (r.km 129,599). Okolie šachty na parkovisku bolo taktiež znečistené bielou suspenziou.

OIOV Banská Bystrica v súčinnosti s pracovníkom SVP š.p., následne vykonali vizuálnu obhliadku Žiarskeho kanála, ktorou bolo zistené, že vodný tok Žiarsky kanál je až po zaústenie

do vodného toku Hron bielo zakalený, pričom intenzita zakalenia postupne klesala. Dňa 02.05.2024 o cca 10:50 hod. už nedochádzalo k vypúšťaniu odpadových vôd do vodného toku Žiarsky kanál. Znečistenie vodného toku Hron nebolo pozorované, taktiež nebol zaznamenaný úhyn rýb v Žiarskom kanály.

OIOV Banská Bystrica za prítomnosti pracovníka SVP š.p., vykonal aj odber bodových vzoriek vôd, ktoré boli vyhodnotené v akreditovanom laboratóriu SVP š.p., pričom na základe predložených laboratórnych výsledkov rozborov odobratých vzoriek vôd bolo zistené, že v dôsledku vzniku MZV došlo vo vodnom toku Žiarsky kanál k 2,3 - násobnému zvýšeniu koncentrácie v ukazovateli nerozpustné látky (NL). Riešením MZV bolo jednoznačne zistené, že dňa 02.05.2024 spoločnosť TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom spol. s r. o., vypúšťala odpadové vody s obsahom nerozpustných látok (biela suspenzia True White PREMIUM Ice Paint) do vodného toku Žiarsky kanál bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy, t. j. v rozpore s ustanovením § 21 ods. 1 písm. c) vodného zákona, čím došlo k MZV podľa ustanovenia § 41 ods. 1 vodného zákona, ktoré sa vo vodnom toku Žiarsky potok prejavilo bielym zafarbením vôd a prítomnosťou nerozpustných látok vo vodnom toku. Za uvedené MZV bola spoločnosti TECHNICKÉ SLUŽBY Žiar nad Hronom spol. s r. o. uložená pokuta vo výške 2 000 eur.

Obr. č. 2 Znečistená kanalizačná vpust' bielou nerozpustnou látkou

Obr. č. 3 Znečistený vodný tok Žiarsky kanál

3. *Ohrozenie podzemných vôd v dôsledku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok (jablková šťava) z nákladného priestoru motorového vozidla zahraničného prepravcu na cestné teleso a na nespevnený terén (pôda) v dôsledku dopravnej nehody, k. ú. Chmeľov, MZV 135-037-2024-KE zo dňa 17.10.2024*

Dňa 17.10.2024 o 10:30 hod. bolo na IŽP Košice, OIOV (ďalej len „*OIOV Košice*“) ohlásené znečistenie v dôsledku úniku znečisťujúcej látky (100 % jablková šťava) značného rozsahu na ceste v extraviláne obce Chmeľov a na prilahlý nespevnený terén (pôdu).

OIOV Košice za účasti príslušníkov HaZZ a PZ SR vykonali vizuálnu ohliadku miesta ohláseného MZV, pričom bolo zistené, že počas jazdy nákladného motorového vozidla zahraničného pôvodcu (Moldavská republika) do kopca došlo k poškodeniu plastového vaku, v ktorom prevážal 20 m³ 100% jablkovej šťavy a následnému úniku tejto znečisťujúcej látky (jablková šťava) na cestné teleso a jej stekaniu do cestného rigola. Riešením MZV bolo zistené, že pri dopravnej nehode došlo k úniku 100% jablkovej šťavy do pôdy **v množstve cca 5000 litrov, na plochu cca 150 m².**

Príslušníci HaZZ následne vykonali bezprostredné opatrenia na zneškodnenie a odstránenie škodlivých následkov MZV. Na zasiahnuté miesto aplikovali sorpčný materiál, pričom 100% jablková šťava bola z poškodeného vaku prečerpaná do náhradnej autocisterny a odvezená na likvidáciu v zmysle zákona o odpadoch. Vzhľadom ku skutočnosti, že pôvodca MZV nemal prostriedky ani sily na odstránenie škodlivých následkov MZV, požiadaval o spoluprácu spoločnosť Slovak assistance s.r.o., aby zabezpečila vykonanie následných opatrení na odstránenie škodlivých následkov MZV a uviedla miesto znečistenia do pôvodného stavu. Dňa 18.10.2024 spoločnosť Slovak assistance s.r.o., telefonicky informovala OIOV Košice, že miesto

dopravnej nehody bolo vyčistené od znečisťujúcich látok a uvedené do pôvodného stavu, vykonané opatrenia boli realizované v plnom rozsahu.

Následne OIOV Košice vizuálnou obhliadkou širšieho okolia zasiahnutej lokality konštatoval, že v blízkosti zasiahnutého miesta MZV nedošlo k znečisteniu povrchových ani podzemných vôd. Miesto vzniku MZV sa nenachádzalo v CHVO ani v PHO. Včasnou realizáciou sanačných prác nedošlo k znečisteniu povrchových ani podzemných vôd. Vykonané sanačné práce plne postačovali a OIOV Košice nevydával ďalšie opatrenia.

Na základe výsledkov riešenia MZV bol ako pôvodca MZV jednoznačne identifikovaný zahraničný dopravca, t. j. moldavská spoločnosť VASCO TRANSCOM S. R. L., IDNO 1016600011903, Moldavská republika, ktorá dňa 17.10.2024 zaobchádzala so znečisťujúcou látkou (jablková šťava) v rozpore s ustanovením § 39 ods. 2 vodného zákona, pričom došlo k neovládateľnému úniku tejto znečisťujúcej látky a tým k vzniku MZV podľa ustanovenia § 41 ods. 1 vodného zákona. Pôvodca MZV v dôsledku dopravnej nehody na ceste v extraviláne obce Chmeľov spôsobil MZV, ktoré sa prejavilo únikom znečisťujúcich látok na cestné teleso a následne na nespevnený terén vedľa cesty.

Obr. č. 4 Unikajúca znečisťujúca látka z nákladného motorového vozidla

Obr. č. 5 Zásah príslušníkov HaZZ pri odstraňovaní následkov MZV